

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'Atsmot Yosef

Ibn Ezra, Joseph ben Isaac

קחצי נב פסוי, ארזע נבא

Nidpas ... poh Śaloniḳi, 361 [1600/1601]

ימעטלו ס טנ דף

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11767)

פרק האומר

הלכתא כרכנן ומכין תלמודא לורב כרכנן ושמואל
בר לענין ההלכה :

רף נט ס ולטעמי

דרכ וכו' ה"ה אם
באו א' וכו' וכו' וכלן אמרו מעכשיו ולאח"ל דמראשון
גריבא גט ולא מן האמצעי ולא מן השלישי וה"ל
לאביי לאשמועינן הך חידושא ממלתיה דרב אלמ
דאשמעי' מניאות דמין הראשון והאחרון גריב' גט
ולא מן האמצעי :

עולא

כה ראיתי להר"טכא ז"ל שפרטה
בתוך ל' וכדו"ט עמא משום דכל חד מנייהו רווח'
שבק שיהיו קדושי' של אחרים תופקים כה תוך
ומנה וכו' ומדברי הר"ן נראה דאפילו בא' אחר
וקדשה לאחר ארבעים תופקים כה משום דרווח'
שבק לארבעים כל שלא חלו קדושי הראשון לגמרי
ולא ראיתי מי שיכתוב שיה' מחלוקת ואבי הקדקתי
דכררים לעד והר"טכא כתשובה בימן תשו' הסכ"י
לדברי הר"ן ע"ש :

הכא

כמי אם אתה אומר חולנת וממייבמת
וכו' קשה שאם אבי או' שלא
תחלוץ תשאר בענון ואין ראוי לעשות כן משום
גזיר' אבל במהיום אם מתי או אמרינן שלא תחלוץ
תשאר כדמנה שהיא מותרת לגמרי ואפי' דה"ק ה"ל
וכו' ובין דוה' א"א א"כ לא גזרינן הא אטו הא ולמה
אמרת אם אתה או' חולנת וכו' :

ולענין

הלכה פסקו הפוסקים כרב
והר"מכס הכי' לישנא דרבי
יוחנן וכפי מה שפירש ה"ה ז"ל שדעתו לפסוק ככ"ע
משום חומרא ואף על גב דלרבי יוחנן כמי איכא
חומרא וגריבא גט מכלן נראה דאיכא חומרא לרב
טפי מרבי יוחנן כגון אם קדש' בטטר דלרבי יוחנן
גריד' שיהיה בטטר קיים לאחר ל' אבל לרב כיון
דמספקא ליה אי תנאה הוי או חורה נראה דאף
לא יהיה קיים תדיה ספק מקודש' דאפשר דתנאה
הוי ומדברי הר"טכא ז"ל כתשו' סומן תשו' כרא' ע"ה
דן אחר שיש בין רב לר' יוחנן באופן שהוכחו דאף
פסקי' כרב פסקו' ככל החומרות' אבל אי פסקו'
כרבי יוחנן פסקין לקולא' וזהו שהר"ף הכי' א
מזרח דרב ופסק בוותיה ולא הכי' אוקמתא
דאביי כדי להחמיר והראש' כתב שר"ח פסק כרבי
יוחנן והרב מוהרי"ן כטור א"ה תי' על הראש' ז"ל
מה חילוק יש בין הר"ף ור"ח וכמה שכתבתי א"ש :

ודע שהרב הנזכר כתב בכסף משנה שהר"מכס
פסק כרבי יוחנן וס"ל דעמא דרבי יוחנן משום
דמספקא ליה וכו' ושא' דמרידן כנמרא וכו' היינו

עצמות יוסף צו

דיוקא לרב משרשיא דאמר הך טעמא לרבי יוחנן
דלדידן לא הוי הך טעמא ולכאור' יש לתאזה היכן
מני טעם אחר בדברי ר' יוחנן ועיין כמה שאכתו'
בסוף סוגיא זו טעם מדברי רש"י ז"ל בשמעת דרבי
יירא כו' סליק להתם :

מתניתין

האומר לאשה הרי את וכו'
תוספות איכא בינייהו וכו'
והא ליתא דהא אפילו לרב יהודה כמו גריבא גט
מספק וכו' נרא' דמפרק מי שאחזו אין הכרח כלל
ופתם הובאה קונויא זו בדמותה ונראה דראיתם
הוא מדכריה' ז"ל שכתב' כן פתם כקוניא והכריתו
הדבר ע"ש ולפי דבריה' נראה דגם בקדושי' איכא
דרכ יהודה הכי הוי דהויא ספק מקודשת' מהשני
ולכך עכיד כנמרא גריבא וכו' בין קדושי' לגרושי'
וק"ל :

עור

כתבו ולעי' לא מני לטנווי וכו' יש
לדק' דהוה מני לטנווי הכי' בקדושי'
שטר דלא שייך אפילו נתאכלו וכו' דפתם איכא
פלוגתא בין רב הונא לרב יהודה דלרב הונא
מקודשת אפילו באכד השטר ולרב יהודה אינה
מקודשת' ונראה דניחא ליה למי' בפקודתא בין
אשטר בין אשאמין :

אמר

ד' יירא וכו' כי כלקי להתם וכו'
וקאמר משמע דר' יוח' הכל מודים
וכו' לא נחלקו וכו' פתסי' כלומר לא מספקא להו
לרבנן אי תנאה אי חורה' אלא כמיהוים ולאחר
מותה וקשה דהא דרבי יוחנן לא הוי טעמיה משום
דמספקא ליה אי תנאה אי חורה' אלא משום גזיר'
דמהיום אם מתי וכו' ותתייבס ואין ככך כלום כ
כדאסיק לעי' ואי הוה מספקא אי תנאה אי חורה
אינה יכולה להתייבס' ואפי' שדעת רש"י דרב
משרשיא הוא דקאמר הויא טעמא ולטיטתו ק
קמתרין תלמודא אבל דעת המקשה היתה דטעמ'
דרבי יוחנן משום דמספקא ליה אי תנאה אי חורה
ואפשר דלזה תנאה ול זה חורה' ולכך גריבא גט
מכלן וכ"כ הרב מוהרי"ן בפירושו על דברי
הר"מכס ולשון זה דרש"י ז"ל מקייע לו :

רף ס עטור ב

פיסקא ע"מ שיש ליק' ק' וכו' ויניחוס
ששא' יש לווכו' המוסכם מן
הסוגיא דהיבא דאין עדים כדכר הוה קדושי' ספק
ואם אמר ע"מ שיש לי כיד כ' כתבו הפוסקים שאפי'
יאמר אותו כ' שאף לוכידו הוי ספק מקודשת' אבל
אם אמר ע"מ שיאמר פ' כתב הטר שאם אמ אותו פ'
מקודשת' ואם לאו אינה מקודשת' והיא תספדת
מפורשת

מפורשת ויש לספק אי צריך שיאמר אין לו בידו
או דילמא חבילו שתק לא מהכי כיון דתלוי באמירתו
ונראה דכל שלא אמר טיש לו בידו אינה מקודשת
ואכתיב יש להסתפק ולו אמאי אינה מקודשת בספק
ומ"ש מקודש לאשה ע"מ שיאמר חביו אין שכתב
העור הטש הר"מ דמקודשת בספק ואכ"ל אמר
עכשיו שאינו רוצה שישא יאמר אין לאחר זמן הכא
כמו ביחוש שישא יאמר טיש לו בידו לאחר זמן
ונראה דכל זמן שלא אמר אותו פ' טיש
לו בידו לא סמבא דעתא ולכך
אינה מקודשת כלל ולענין דינא כל שמי שאמ' ע"מ
טיש לי מכה אם ידוע טיש לו בעדים טיש לו מכה
הויא מקודשת אכ"ל יאמר טאין לו ואם אינו ידוע
בעדים טיש לו מקודשת בספק ודוקא כשאינו בידו
אכל אם המנה בידו מתמבל מה טיש ביד האדם
קוי שלו ומקודשת קדושי ודאי אעפ"י שאין לו
עדים קהוא שלו כל שלא אמר שאינו שלו וכ"כ הר"ן
ז"ל ונראה שכל הכופקים יקנימו בזה וראיתי להר"ה
מזהר"ק גבי ל"ח שכתב ז"ל ורבי' שמנריך שיהיה
ידוע בעדים שהם שלו חלוק על הר"ן עכ"ל וז"ל
דהטורף איירי כשאינו בידו ומקבים עם הר"ן ז"ל
ודאיתי כעת כתשו הרב כדפסו מחדש ושאל ממנו
לשון זה והרב הליץ בעד ענינו ואחר השקידה ר'
ראיתי דבריו ראויים אליו ז"ל ומ"מ מה שכתבת
נראה לי טיש לו פניס:

פיסקא

ע"מ שארץ וכו' תנא לא נתכוון
זה אלא לראות משלנו וכו' ואם
הוא שולחני וכו' וכן כיון דמתבי קמ"ן דבעי' שלא
תהיה משל אחרים וכמו שהשמיענו התוספתא לא
נתכוונה זה אלא לראות משלנו ואפשר שהיה
דחא דהך מלתא גופא אשמעי' מתני' ואפשר שהיה
לשון התוספתא ופרין בשיט' דכיון דקתני התוספתא
לא נתכוונה זה אלא לראות משלנו טוב אינה צריכה
התוספתא למתני' ואם היא שולחני וכו' ומסתבר
דקמ"ן אע"ג דנקיט דמי בעסקא וכה"ג צריך למי
לקמן גבי הא דפרין גבי ואם הראה בכקעה וכו'
מתני' ע"מ טיש לי בית כור וכו' וביחוש
שמשא יס' לו והדר פרין למה לי
למתני' וכו' ועשה צריכות נראה דהך קושיא שייכא
עם מה שקדם הא בקדושי ודאי וכו' דאם לא כן
הייתי אומר דלכ"י אי נטריך הך מתני' משום דלא
דמיא למתני' דלעיל דהויא ספק וק"ל:

דף סא המקריש

מכאריס בטעמים
הלכה איפסיקא הלכתא
בלקדש מדמיגן לז' ואלעגב

להדא"כ כפ"ד מהלכות ערבין כתי' טלח' ה"ק
עמוקים? ואין בהם מים מחשכין אותן כפי ענין
כפי הראוי להם חלמא אין מדדרי' עמה יש לכתב
דהרמ"כ ז"ל מפרש קסוגיא כמ"ש ולקדשו באפי
כפשייהו היינו המקום אשר למטה בעמק ולא ה'
המדרון וה' נהי דבהדי ארע לא קדש' פי' המדרת'
טלח' ומ"ש הר"מ ז"ל פהלכות ערבין דנחשכין
כפי ענינו היינו למעט שאין המדרון טיש כמה
שכין העמק לבית כור נחשב אלא דוק מקום אשר
למטה אכל לעילם שנחשב עם הכור והר אכד ז"ל
השינו טש ונראה דכונתו היא עד שכתבתי לע"ד:

סוגיית בני גר

מתניתין ד"מ או וכו' כולו תנאי מבני גר
דפרש' כתחילת דבריו כל תנאי שאינו ככול וכו'
משום דמליטנא דרבי חנינא בן במליאל משמע ד'
דלכ"י אתא לתנאי ככול ורש"י פי' דלא פליגי כי
אם אתנאי ככול וגם ליטנא דקראי דמייתי אם
יעברו ואם לא יעברו ולא קמוכיר המעשה כלל
ומאי דמייתי רש"י מהרי"ז גיט' ע"מ וכו' שנראה
שהמעשה קודם לתנאי הוא שלא בדקדוק וכבר
הארכתי בזה בהעת הר"מ בס' ושאר המ"כ בזה:

עור

פרש' בסוף הלשון דאי אתה שומע
מכלל האין הלוא אש אין הכתוב מפרשו הלכך
אחר שפרשו יטלו כאן וכאן ע"פ הגורל אכל קודם
לכן הוה אמינא כלל כלל לא ינקלו:

עור

יש לדקדק בהך דדריש ר"מ שאר
תנאים מדלא אמר תנו להם אם
יעברו וכמו שפרש' דמנא לן הא דהא אפשר דה"ה
דאם היה או' תנו להם אם יעברו הייתי אומר ש'
שהמעשה קודם לתנאי אינו מוכרח וכך הוא לשון
הכתוב וכשלא אם היה מוכרח לדבר כן והוה
משני קרא בדבורה' היה מוכח שפיר ונרא' דבאמת
הלשון הכרוך כך היה ראוי לאו תנו להם אם יעברו
לפי שהנריך להם שהיה ארץ גלעד היה לו ל'
להזכירו בתחילה וכן אין קודם ללאו יליף משום
דמן הראוי היה להקדים הלאו ולו מה שצריך
דהיינו שלא ימנעו מלנאח' והיה ראוי להקדים ולו'
אם לא יעברו תקנו וכו' כרי' להוירס ביותר:

גמרא

ספיר קאמר ליה וכו' בארץ כנען
למה וכו' נרא' מן הגמרא דלר"מ
אם לא היה קרא דבארץ כנען הוה אמינא דהמתנה
קיימת וקשה דהא כתיב ונאחו בתוככם
לג' ש' הני בארץ כנען ונראה דהכא ודאי לג' ש'
למעט